

parret.“ Man beholder her disse to modstridende Elementer. Man taler her i den samme Paragraf om at afveje disse to Ting, de religiøse Grunde hos Præsten og den juridiske Ret hos Ægteparret, som kommer og har sine Papirer i Orden. Saa længe man beholder disse to Ting saa at sige i samme Æske, vil der uafslædig opstaa Strid mellem dem. Det er ganske umuligt at udjævne dem, og det er ganske umuligt at finde nogen Form, hvorefter man kunde afveje, hvilket af disse to Hensyn der skal gælde mest. Det er ganske umuligt at finde nogen Form, hvorefter f. Eks. en Biskop eller nogen som helst anden Autoritet kan afgøre, hvad der skal veje mest, enten de juridiske Rettigheder hos Brudeparret eller de religiøse Grunde hos Præsten, thi det er to helt forskellige Ting, dette at spørge om, hvad skal gælde mest, hvad betyder mest, enten den Lovhjemmel, som Brudeparret kommer med, eller de religiøse Grunde hos Præsten. At opstille det Spørgsmaal, hvad der betyder mest, er ganske lige saa meningsløst som at opstille det Spørgsmaal, hvad der er højest, enten et Piletræ eller et Torden-skrald. De ligge hver paa sit Omraade og kunne hver for sig have deres absolute Gyldighed, hver Ting for sig har sin absolute Gyldighed paa sit Omraade. En Lovhjemmel har absolut Gyldighed paa det juridiske Omraade, og en religiøs Samvittighedsskrupel paa det religiøse Omraade har absolut Gyldighed der. Man kan til evige Tider prøve paa at sammenblande disse 2 Ting, det er som Olie og Vand, de kunne ikke være sammen. Man kan trække i Lave og trække i Lave, det kommer dog aldrig i Lave; hvis man laver en Lovparagraf, hvor man synes, at det er kommet i Lave, saa er det kun Øjenforblændelse. Det er ligesom jeg saa en Taskespiller, der havde 2 Kaniner; han kunde trille dem sammen, og saa bleve de til een, lidt efter trække dem fra hinanden, og saa blev det til to igen. Det lader sig ikke gøre uden en Øjenforblændelse at trille 2 Kaniner sammen til een.

I Virkeligheden løser § 2 ikke og kan ikke løse denne Opgave. Vi naa aldrig til Klarhed paa dette Punkt, før vi komme til at skille dem ad: det juridiske for sig og det kirkelige for sig, før vi komme til at give Kejseren, hvad Kejserens er, og Gud, hvad Guds er. Der er i sig selv ingen af disse Former for Ægteskabs Indgaaelse, der har nogen afgørende Betydning for selve Ægteskabet. Selve Ægteskabet er noget for sig, Ægteskabet indgaaes af de

2 Personer, og af dem alene. Naar de 2 Personer have givet hinanden deres Løfte, er det i sig selv det, der stifter Ægteskabet. Ægteskabet stiftes af de 2 alene, som indgaa det, og Ægteskabet bliver saadan, som de 2 Personer ere. Det bliver paa den ene Side et borgerligt, hæderligt Ægteskab, hvis disse 2 Mennesker ere borgerligt hæderlige Mennesker, og et helligt Ægteskab, hvis disse 2 Mennesker ere hellige Mennesker. Man kan ikke gøre et Ægteskab helligt, ved at en Præst siger noget over det. Dersom de 2 Mennesker, som indgaa Ægteskabet, ere vanhellige Mennesker, saa bliver Ægteskabet vanhelligt, hvor mange Ceremonier man saa foretager ved det. Ægteskabet bliver kun helligt, ved at de Mennesker, der indgaa det, ere hellige. Altsaa, selve Formen for Indgaaelsen af Ægteskabet betyder ikke noget for selve Ægteskabet. Ægteskabet indgaaes af de 2 Mennesker, men Ægteskabet godkendes af det juridiske Samfund for Samfundets Skyld, for alle de juridiske Spørgsmaals Skyld, som hænge sammen med Ægteskabet, Arveretten og Ejendomsretten i det hele taget. Af den Grund forlanger Samfundet for at anerkende Ægteskabet, at det skal godkendes paa en juridisk gyldig Maade. Det er i sig selv ganske ukorrekt at sige, at denne juridiske Form kan afgøres ved den kirkelige Handling, saaledes som Forslaget her siger, at man altsaa kan indgaa Ægteskab enten i Kirken eller for den borgerlige Øvrighed, med den samme retsgyldige Virkning. Det er i sig selv ganske ukorrekt at henlægge juridiske Handlinger til Kirken. Saaledes som det er nu, foregaar der saa at sige Ejendomshandler i Kirken. Naar en Præst vier et Par, og Bruden har en Gaard, bliver i samme Øjeblik, Præsten velsigner Ægteparret og lægger Hænderne paa dem, den Mand, som gifter sig med Bruden, Ejer af denne Gaard. Det er en ejendommelig Maade at handle med Gaarde paa. Man vilde ellers ikke finde paa at henlægge Ejendomshandler til Kirken. Det er i sig selv ganske ulogisk.

Samfundet forlanger for sig en juridisk Form for Ægteskabs Indgaaelse, idet Samfundet godkender dette Ægteskab, og da det har visse juridiske Rettigheder i Følge med sig, bør det foregaa for et borgerligt Forum. Men Ægteskabet indvies derimod af Kirken, og denne Indvielse af Ægteskabet bør være en fuldstændig fri Handling. Der bør ikke til denne Handling knyttes nogen juridisk Rettighed. Alt,